

Передплата

на «РУСЛАНА» вписати:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Виреш ми очи і душу ми виреш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руславох псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. уа. Коперника (Літодога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенция Соколовского в пасажи Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереженє. — Рекламация неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні допесеня по 15 кр. від стрічки.

Парламентарне положенє.

(X) Справа будови водних доріг і каналів довела дійсно вже бодай вчаси до тої мети, яку міністер-президент в своїй промові над правительственною предлоγοю висловив, себ-то до зближеня обидвох до си ворогуючих народів, чеського і німецького. Відпоручники молодоческого клубу відбули з відпоручниками лівниці спільне засіданє в сій справі і загальна думка є така, що між Чехами і Німцями дійшло до компромісу в головних точках і се дало президентови палати спроможність приділити без першого читаня бюджетову провізорію комісії. Наслідком того перед другим читанєм бюджету має стати на дневнім порядку друге читанє інвестиційного закона, обробленого вже в залізничній комісії і розданого в палаті, а за той час має воднодорогова комісія приладити закон про водні дороги і канали, так що й сей начерк закона мав би ще в весняній сесії бути полагоджений. Підчас понеділкового засіданя відбула ся нарада відпоручників польского Коло з відпоручниками молодоческого клубу, а вислідом сеї наради було, що польске Коло також готове в головній основі прийняти предлогу про водні дороги, лишаючи питанє про додатки з краєвих фондів отвертим. Крім того заявило ся за рівночасністю будови водних доріг і регуляцій рік.

Сі події позваляють сподівати ся, що мимо короткости весняної сесії будуть полагоджені оба закони — інвестиційний і

воднодороговий. Сей знаменний зворот Молодочехів приписують «Radikalni Listy», орган чеських социялістів, впливови чеського міністра д-ра Резека, котрий зумів з підмогою своїх приятелів д-ра Кайшля і Крамаржа звернути чеських послів з обструкційної дороги на дорогу реальної політики.

При всім тим однак часть чеського дневникарства є иньшої думки що-до згаданих в горі справ. Староческий «Hlas Naroda» намагає ся надати теперішньому парламентарному положеню п'ятно пересилєня. Вправді на обставини в радї державній не можна глядіти скрізь рожеві окуляри, однак все-ж таки не ма певної основи до зневіри. З усього дотеперішнього можна вносити, що решта весняної сесії буде присвячена позитивній роботі. Один лише клопіт, що робочих днів до 15. червня остає вже вельми мало, позаяк через лат. Зелені свята відпаде 4 дні, а крім того входять ще й делегации, які будуть спиняти раду державну в роботі.

Понеділковий орган вірноконституційної шляхти обчислив, що до лат. зелених свят остає всег 8 днів робочих, після свят також стілько. Промовляє отже за такою робочою програмою, яку би справді можна виконати. Дятого все менше важне і хосенне треба би відложити, а обмежити ся до найважніших і найпильніших справ, а крім того відступити від першого читаня бюджету і бюджетової провізорії (президент вже приділив комісії) а лише при другім читаню перевести політичну розправу.

Ліберально-німецьке дневникарство від

якогось часу виступає різко проти чеської шляхти і підсуває їй нельояльні заміри а іменно закидує їй, що в справі водних доріг ділає проти позитивної роботи в парламенті. З ліберально-німецьким дневникарством стали також «Narodni Listy» до бою проти чеської шляхти, а особливо нападають на кн. Шварценберга, котрому приписують спілку з чеськими радикалами і аграристами проти Молодочехів.

Супроти сих напасти чеська шляхта прилюдно заявила, що она поступає все згідно і що в її лоні нема ніякого роз'єднаня, про яке писали часописи, і що різниця поглядів що-до речинця в розвязці воднодорогового питаня, яка виринула в четверговій спільній нараді між кн. Шварценбергом а д-ром Герольдом, не дала поводу до роз'єднаня чеської шляхти між собою. Кн. Шварценберг, якого деякі дневники намагають ся виставити ворохобником, що підбурює чеських радикалів і аграристів супроти Молодочехів, заявляє в «Prager Tagblatt», що в згаданій четверговій нараді чеської шляхти з молодоческим клубом була предметова і заводова оцінка воднодорогового закона предметом наради і що при сій нагоді не дійшло до ніякої «боротьби» ані між обидвома клубами, ані між поодинокими особами (часописи вказували на кн. Шварценберга і д-ра Герольда). Така боротьба була, як заявляє кн. Шварценберг, зовсім виключена і характером предмету, над яким ведено нараду, і відносинами обидвох клубів.

Ся обставина отже, що між чеською шляхтою а молодоческим клубом нема ні якого розладу, якого конче хотіли додиви

Лев Лопатинський.

Збиточники.

(Дальше)

Наш дзвін замовк. Мої товариші поблділи зі страху. З одної сторони жиди, з другої єго-мость — не обійде ся без березової каші. Борзо, борзо на гору і тругтимо драбину — я комендерував.

Всі чотири ми кинули ся нараз до драбини і лізли один поперед другого аж під копулу верх дзвонів. Відтак спустили попри мур легко драбину, щоби не наробила великого стуку.

Велика, хороша баня нашої дзвіниці спочивала на осьмивгранній, деревляній стінці з чотирма вікнами. За сею осьмивгранною стінкою накривали угли чотирогранної мурованої будови невеличкі дашки. Між дашками а чотирма противолежащими стінками було отже порожне місце. Було там так тісно, що ледви могло змістити ся таких двох малих підростків, як ми були. Але заліти до тої кривки страх було трудно. Треба було положити ся на крижі, здоймити руки верх голови і ухватити їх, а за ними голову під стінку, котра стояла на вязаню бальків. Тепер треба було ногами заперти ся о прясло і так довго пхати ся на крижах, доки голова не заперва у кут бальків. Відтак мусів згинати голову і сунути ся доти, доки не запах ся по пахи і не мав свобідних рук. Тепер ратував ся руками скорше і міг уже лісти. Але тут

приходило найтруднїше, бо треба було викрутити ся, щоби витягнути ноги. З сидячої позиції приходило ся по великих мозолах у клячачу поставу і тоді вже мож було легко витягнути за собою ноги.

Щоби скорше упорати ся з тим влазенєм, кождий прискочив до одного кута. В поспіху не один здер собі шкіру на руках до крови або дуцнув головою, що аж мозіль набіг, але що се значило перед тим небезпеченством, яке нам грозило. За хвилю ми вже всі були у своїх ворах.

На долині дали ся чути повільні, тяжкі кроки. Я дрозав з непевности і бив кулаком об кулак, щоби втихомирити свою нетерпеливість. Кроки зближали ся. Після мого рахунку повинні вже були бути на горі.

— Що, тут нема нікого — почув я голос мого батька, — деж они діли ся?

Таже втечи не втекли нігде, бо булибисьмо виділи — відповів дяк.

— Але нема, куди они могли діти ся.

— Пек, пек, ото чудо — дивував ся дяк.

Було чути, як батько перейшов кілька разів нетерпеливо по помості дзвіниці.

— А то гільтаї, они певно сховали ся там на горі. Чекаймо драбе один з другим, вже я вас аж тепер дістану. Приставте но драбину.

— Ая, ая, потакував дяк, они певно є там, а драбину тругтали.

Я чув, як дяк приставляв драбину. Серце в мені забило сильнїше. Я розтворив губу широко як ворота, щоби навіть не чути було най-

лекшого подиху мого віддиху і забрав як міг під себе ноги, щоби нічим не зрадити ся.

— Коби з них котрий не зрадив ся — подумав я і мене взяла досада і нетерпеливість, що я не наказав їх зразу пильнувати ся добре.

Дяк приставив драбину.

— Ну, злазїть драби самі, відозвав ся мій батько, бо як я там полізу, то з вами ще гірше буде. Зараз злазїть, чуєте!

Я заторопів зі страху. Ануж котрий настрашить ся та заметушить ся, стане лізти, та ще і зрадить нашу найліпшу кривку. Коби то мож якось порозуміти ся, остеречи їх.

— Зараз мені злізайте, сердив ся мій батько. Я знаю, що ви там є і знаю котрі то, але я хочу, щоби ви самі злізли.

Тишина, на горі ані шелевнуло ся нічо, тільки дзвони загули якось сумно від батькового сильного голосу.

— Злазїть, поки час, бо потому буде запізно, буду карати без милосердя — говорив батько твердо — але ми ві чичирк. Мені стало прикро, що я впровадив мого батька в таке невиле положенє. Тим прикрїйше, що я мав спільників і они мусіли чути те все і бути свідками мого непослуху. Я ломив безрадно вогкі пальці з великого роздразненя і повтаряв в духу: не можу, не можу, не можу.

— Слухай! — тут батько вповів моє імя дрозачим з гніву голосом — я тобі кажу в послїднє, щоби ти зліз звідтам. Чуєш, що тобі батько каже.

(Конець буде).

ти ся німецько-ліберальні дневники, дає найліпшу поруку, що з того боку не можна сподівати ся ніяких перенон в переведенню парламентарних праць і що нема причини глядіти на парламентарне положення з такою зневірою, як се роблять деякі, особливо староческі дневники.

Злука народовців.

(Допись зі Станиславова).

В пам'ятнім дні для руского народа в Галичині (3. мая 1901 ст. ст.) обходить товариство «Руска Бесіда» в Станиславові з причини нового свого приміщення при улиці Собіського 28, торжество інавгураційне, концертом і забавою з танцями. Заінтересоване ся тим торжеством в місті і околиці найшло сильний відгомін в цілій руско-українській праці. Се торжество виходить поза рами заінтересованя ся стороною тільки чисто товариською, сказати-б, касинового значіння — его вважають тут яко доказ і заповідь покріпшаня руско-української свідомости у інтелігенції владичого города і свідчить о потребі скуплення сил рускої інтелігенції столиці і околиці Підгір'я около Товариства, котре стяг руско-народної справи від свого основаня в році 1884. по нині все чесно і несплявлено — в послідних шести роках в тяжкій борбі конкуренційній з переворотним народним ренегатством несло до світлої побіди.

Роз'єднані колісь народовці — примкнули нині тим тісніше до себе і разом святкують торжество в новій хаті. Не від річи буде, если з нагоди сего торжества спомином поинем в минушість Товариства, мало звану самим членам Товариства — котре в послідних 17-ти літах зосередковувало не тільки товариске руске жытє, але сказати можна цілу культурну діяльність рускої інтелігенції для охресного народа сільского і міского.

В «Рускій Бесіді», як в головнім огнищу зродилась неодна пожиточна гадка в серці патріотів та стала введеною в жытє смілиам почивом і витревалым трудом. Цілий ряд нових руских товариств якби з головного пня виройсь ся звідтам, де зразу находили приміщеня і приют. Одна з найдіяльнійших філій «Просвіти» повстала при «Бесіді», а в єї комнатах річично товплять ся селяни послухати відчитів упрошених прелегентів. Досить численна і добірна бібліотека находить ся при тій філії. З заведенем рускої школи вправ повстала «Шкільна Поміч», а за єї принукою і запомогами зростає число шкільної рускої дівчорі. Повстає філія педагогічного руского Товариства — одна з рухливіших — запрошує свій центральний відділ до загальних зборів в Станиславові р. 1900. Філія позискує через то на повазі і довірю суспільности, в єї руки зараз слідуячого року віддано 22 молодців до заложеної нею бурси — і над 1200 зр. вплинуло жертв на будову бурси руского педагогічного Товариства.

В «Рускій Бесіді» держало давнійше товариство Руских Жінок свої збори і відчити. — З «Бесіди» повстало своє питоме співачке товариство «Станиславівський Боян» і відпала потреба на рускі вечерки зазичати ся у другонародних місцевих співачких товариствах або спроваджувати співачів зі Львова. В тутешній катедрі доперва «Боян» впровадив виконаня Страсних Псалмів в Велику Пятницю. В «Рускій Бесіді» відбувають ся збори відділу дяківского Товариства. Також і економічні товариства: як Підгірска Спілка, Банк звязковий, та віча крамарів нашого округа — завдячують свій почин людям з «Рускої Бесіди».

Був би се загальний парис діяльности і впливу того Товариства на всі инші, які повстали з него, або з его почину. Долучаємо деякі дані з вишньої історії Товариства: 9. листопада 1884 уконституовало ся се Товариство під іменем «Руска Читальня в Станиславові» в присутности комісара староства. Вписалось над 40 членів. Кониський з Кііва, «Січ» з Відня, Читальня в Калуші і «Руска Бесіда» в Тернополи поздоровили єї телеграмами. Займав ся введеним в жытє Читальні др. Окуневский. Першим головою був Теодат Шанковський, парох

станиславівський від 9/11 1884 до 15/10 1887. — Читальня була вписана в члени товариства «Просвіта». На весілю в Рукомиші зібрано 18 зр. на Читальню. Вечерок деклямаційний 5. лютого 1885 приніс при участі денісівских селянских співачів brutto 325, чистого доходу 150 зр. На дохід Читальні дав руский театр представленя, з котрого вплинуло 23 зр.

Читальня піднесла гадку (23. жовтня 1885) завязаня комітету для гідного принятя першого єпископа станиславівского д-ра Юл. Пелеша. В році 1886. число членів виносило 80, — 23 убуло а 20 прибуло, доходу було 1000 зр. Єпископ Пелеш давав свою часопись «Мир» до Читальні.

Дня 21. мая 1886 загальні збори змінили імя «Руска Читальня» на «Руска Бесіда», котра має на цілі едоволити літературним і товариским потребам рускої суспільности міста Станиславова і околиці. Вкладку підвищено на 1 зр. 25 кр.

На загальних зборах від року 1886. уже не являв ся правительственный комісар.

За помешканє плачено 380 зр. Директор театру Бачинський дав 40 зр. з представленя. В році 1886. було 669 зр. доходу — недобору не було.

В році 1887. справлено меблів за 84 зр., помешканє від 1. мая 1887 коштувало 320 зр. (в Ринку нарожний дім). В р. 1887. дня 15. жовтня на загальних зборах представлено лихий стан фінансовий «Р. Бесіди», вношено зарадити тому або підвищенем вкладок, субскрипцією, або розвязанем. Вибрано на голову Стахевича, кунця і радного міста. До редакції руских часописей віднесено ся о відписанє довгів за передплату. Перший раз був п. Стахевич головою Товариства до 23. грудня 1889. Фінанси Товариства в тих 2 роках поправили ся завдяки значнійшим доходам з балів, вечерків і театральних представлень.

23. грудня 1889 вбрано на голову Остапа Левицкого, професора реальної школи, літерата і руского поета, і був ним аж до 16. грудня 1893. Того дня вбрано другий раз Стахевича головою і він сповняв сей уряд по знаменній день 30. грудня 1894. Від року 1889—1894. чотири рази зміняла «Р. Бесіда» свій льокаль, в роках 1890, 1891, 1892 і 1894.

В р. 1891. дано вечер на стипендію Пелеша, з котрого було 285 зр. чистого доходу. В році 1893. висилано делегатів на переносини Маркіяна Шашкевича до Львова: д-ра Гробельского, д-ра Мандичевского і Бориса. Загальні збори з 30. грудня 1894. становлять кризу в істнованю «Р. Бесіди». З 50 всіх членів явилось на них 36; послідні два роки закінчили ся недоборами до 100 зр.

Більшостию 19 голосів вбрано Виділ. По оголошеню вибору опустило зібране 13 членів.

Др. Коцуба Михайло, професор учительської семінарії, вбраний головою. До 13. січня 1895. виступило в наслідок агітації ще 14 членів, з твердої партії, а до них долучили ся з ними посвоячені, также і деякі народовці, що консолидацію з твердою партією так піймали, аби не тільки при виборах — разом з ними іти, але і мати їх у всіх руско-народних товариствах, в надії, що їх поправлять. В наслідок сеї громадної сецесії членів, заложивших опісля нове касино, тай то друге в провінціоноальнім місті, і то не без жадної гадки «твердих», щоб повалити «Руску Бесіду» а з нею всі руско-українські організації, всі инші товариства рускі коло нового касина скупити і керму при них для «твердих» во вік обезпечити.

«Руска Бесіда» остала ся в фінансових клопотах з 23 членами — стягнулась в один покій (за 150 зр. річно) у реставратора Геркоперця, а тут ішли дописи до «Діла» против «Рускої Бесіди», відділу, членів, на котрі редакция не хотіла печатати спростованя поважного ширшого круга народовців з «Бесіди» і поза нею. Се змусило «Руску Бесіду» тов спростованє видруковати в «Буковині».

Лише півроку, бо до кінця вакацій, тиснула ся «Руска Бесіда» в малім помешканю. З листопадом 1895 винавято досить просторе помешканє від «товариства любителів музики ім. бар. Ромашкана» за 170 зр. (товариство співачке резервовало собі один вечер на тиждень від

7. години), де можна було і менші вечерки давати. Загальний збір з 20. січня 1896. року виказує дійсних членів о 60 більше, як було за часів, коли лише одно руске касино було. Володимир Левицкий приспорив товариству 5 часописей даром, — п. В. Масляк рухливо і уміло провадив справу забав і вечерків, п. Стахевич залічкував на потреби гроші, запопадливий господар і книговедець п. Мостович старав ся за лад і порядок. Сі панове довели до того, що «Руска Бесіда» вже в р. 1896. поплатила всі довги і отрясла ся з недобору як відмолодвівший Феїкс.

В році 1895. похоронено першого голову о. Теодата Шанковского, почтено его вінцем і громадною участію на похороні. Коли з'їхав руско-народний театр в р. 1891. до Станиславова — дружину его попірала наша «Руска Бесіда» і запросила користати з читальні товариства. Помешканє при ул. Собіського ч. 18. займала «Руска Бесіда» півшеста року — все за ціну 170 зр., бо хотя по причині розвязаня співачкого Товариства ім. Ромашкана чини підвищено на 250 зр. в році 1899, то решту підняло ся платити товариство станиславівській «Боян», котре в році 1897. від Руского Клуба відчімхнуло ся пристало до «Рускої Бесіди».

Від року 1897. реєструє протокол кілько-разові почини до повороту народовців до «Рускої Бесіди», і за товариством «Боян» пішли і другі товариства, звязані з Руским Клубом, переходячи природною течією річей в руки народовців. Так думка суцільної єдности і праці всіх народовців кріпшала з кожним роком і находила своє воплоченє.

20. січня 1896. вбрано по раз третій п. Стахевича головою. Під его проводом остала «Руска Бесіда» аж до вибору радника судового Карановича 21. грудня 1899.

За дволітнього проводу послідного голови довершила ся остаточна злука народовців. Від 1. мая 1901 Русини народовці, займаючи новий льокаль для «Рускої Бесіди» в бувнім військовім касині (10-тий з ряду від заложєня товариства), знову згорнули ся під одним дахом, і для свого товариского жытє створили гідний приют. Радість по причині тої злуки народовців знаходить вираз в незвичайнім одушевленю, з яким Підгірска суспільність прийняла вість про інавгураційне торжество «Рускої Бесіди».

Нам остає лише пожелати щастя і чим раз красших успіхів на новім мешканю нашому славному Товариству, щоби оно справді стало заохотою і осолодою громадского жытє станиславівської громади на славу і пожиток нашої Вітчизни.

Нехай Мати усміхнеть ся,
Заплакана Мати!...

З державної ради.

По відчитаню внесенє та інтерпеляцій приступлено до дальшої дискусії над горівчаным законом.

Генеральний бесідник contra пос. Шрот говорить против §. 2. закона.

Відтак заняв слово пос. Давид Абрагамович і збивав закиди передбесідника против шляхти. Шляхта не підіпрас пиянства, бо сойм галицкий ухвалив резолюцію з жаданем до правительства, щоби починило кроки задля ограниченя пиянства та жаданє кваліфікації від шинкарів. Коли відтак Абрагамович звернув ся против вчерашних закидів Дашиньского, сей кликнув: Се надужите, говоріть про горівчане предложєне! Відтак Абрагамович обговорював ріжні додатки і поправки до §. 2.

В голосованю ухвалено §. 3. з одною поправкою пос. Турнєра і приступлено до §. 3.

В дальшій ході дискусії, до арт. V заняв голос пос. Кос, щоби підперти вотум меншости. Бесідник заявляє, що его внесенє не є зверненє против Галичини, але проти пануючої там клічки. Шляхті не можна давати грошей до рук, бо гріш піде на особисті і партийні, а не красні цілі. Дальші закиди д-ра Коса проти польської шляхти перериває президент двократно унімаєнем, щоби держав ся предмету. Коли пос. Кос закинув Чехам, що они лучать ся з Поляками і тим самі себе понижають, Молодочехи Горжіца, Пацак і другі звертають ся з окликами против него. Шенерериянці беруть сторону пос. Ко-

са і через хвилю настає в палаті такий гамір, що президент мусть кілька разів дзвонити. Пос. Кос говорить далше, при чім вихвалює жидів, як роботящих і тверезих людей, які лише тому шахрують, бо не мають рівноправності (!). Тут вже і Шенерериявці відступили від д-ра Коса, але він говорив далше з години, повтараючи заєдно, що шляхті не можна давати гроші у руки. Вкінці по третім уміненню президент відбирає ему голос, а др. Кос відкликає ся до палати.

При голосованню, чи др. Кос має далше говорити, відкинуто се внесенє знатною більшістю.

Пос. Гурский зазначив у своїй відповіді, що дискусія про горівчаний закон перетворила ся в дискусію про Галичину. Атаки на галицький сойм і польске Коло кульмінували в тім, що они ведуть самолюбну політику і при допомозі краєвого правительства повертають краєві справи в користь більшої власности. Сему перечить факт, що в 1888. р. шляхтичі зrekli ся добровільно звизки доходів з пропінційного фонду з огляду на краєві фінанси. Коли перед двома роками правительство звернуло ся до польского Кола з пропозицією, щоби горівчаний податок піднести о кілька зр., оно відкинуло сю пропозицію, узнаючи, що не належить збільшати краєвих тягарів. Радикали представляють галицькі відносини з партійного становища, а віденська бюрократія інформувє ся після довісень віденських дневників. Але так але не в. Шляхта не потребує бояти ся погроз радикалів, бо она не веде безжурного, веселого життя з дня на день, але з пожертвоуванєм і витревалістю стоїть на чолі народних і культурних заведень свого краю. Відколи Галичина увійшла на шлях легальної політики, напасти на польске Коло збільшили ся. Скандальні історії оповідають тут з таким вдоволенєм, як за часів Катиліни і сикофантів. Такі люди хотять тепер відгравати тут ролю моралістів!..

Президент прикликає до порядку пос. Коса за обиди кинені на одно сторонництво, а відтак наступили фактичні спростованя.

Пос. Кароль Дідушицький відповідає д-рови Косови, що не грішми, призначеними на допомоги для діткених елементарними шкодами, але своєю 30-літньою діяльністю в своїм повіті він виішов послом до державної ради.

Пос. Дашинський називає висказ пос. Гурского провокацією. Сикофанти є там, де є нагорода. Дашинському принесло єго сикофантство 16 місяців арешту, а багато панів позискало уряди, пенсії, ордени, титули ексцельяцій і аванси. Пос. Вельтовійський — каже далше бесідник — уважає мене не спосібним дати доситучиненя тому, що я не бою ся. Се давню звучить в устах члена католицкого клубу. Але нехай він і бе ся на кождім розі улиці, то дочки він не очистить ся з закидів, які я ему тут зробив, — доти він для мене остане satisfactionsunfähig.

Відтак промовив пос. Міхейда в справі ухваленя кількох резолюцій, іменню, щоби в торговлі продавано лише чистий, ректифікований спиртус, щоби знесено ограніченя денатурованим спиртусам, та щоби підвишенє горівчаного податку не ішло в безконечність. Вкінці пос. Міхейда зажадав категорично знесеня догорових мит, яке правительство обіцяло вже давно.

Сі всі резолюції ухвалено, а відтак прийнято горівчаний закон в другім і третім читанню.

З черги полагоджено верифікацію виборів Кльофача і переведено доповняючий вибір члена водної комісії на місце пос. Хамця. Вибрано пос. Романовича.

Відтак приступлено до дискусії над знесенєм цлової клявзуді на вино. Комісія пропонує, щоби при відновленю торговельних трактатів в р. 1903. установлено для всіх вин, з виімкою мусуючих, цло в висоті 40 К в золоті, та щоби жадній державі не признано трактатами низшого цла. Після довшої дискусії, в якій забрав слово також міністер торговлі бр. Каль, прийнято знесеня комісії.

Президент назначає слідуєче засіданє на понеділок. Пос. Пернерсторфер вносить, щоби єще єего тижня відбуло ся засіданє з дневним порядком скороченя часу праці в гірництвах. С

внесенє відкинуто серед пристрасних окликів соціалістів. Конєць засіданя о год. 9. вечером.

НОВИНИ.

— **Календар.** В четвер: гр.-кат. Теодозія печ; рим.-кат. Йоана Неп. — В пятницю гр.-кат. Пелагій; рим.-кат. Пасхаліса.

— **Засіданє Старшини «Сокол»** відбуде ся в четвер днє 16. мая с. р. о 8. год. вечером в льокалі товариства ул. Підвале ч. 7.

— **3 товариства «Просвіта».** Справозданє за місяць цвітень 1901 р. В місяці цвітні с. р. відбув головний Виділ чотири засіданя в днєх 2, 9, 23 і 30. цвітня, на яких полагоджено отєї справи: 1) Принято до відомости, що за місяці цвітень і май вишла книжечка Л. Цегельского під заг. «Русь Україна і Московщина», преміювана з фундації ім. Стеф. Дубравского, і рішено повідомити о тім фундаторі. 2) Ухвалено розписати конкурє на далші премії з той фундації на єї теми: а) Образ сучасного кооперативного руху в Европі а спеціально на полі рільництва і рільничого промыслу; б) Боротьба за самостійність не державних народів; в) Людоні забави; г) Годівля риб та долучити до того теми з попередного конкурсу, на які ще праці не вплинули. 3) Принято до відомости: а) що філія на повіт Рудецкий в Комарні прислала 66 корон з членських вкладок; б) що внесено поданє о основанє нової філії в Старім-Самборі, та рішено на I заг. збори той філії вилати п. Ває. Король з відчитом про штучні навози. 4) Принято до відомости, що в місяці марці с. р. основано 20 нових читальнь. 5) Відчитано писемо о. Пристаня про читальню «Просвіти» і крамницю в Григорові (п. Рогатин), в котрім рішучо перечить вісти про заведенє читальні та крамниці, а противно, констатує успішний розвій читальні і крамниці. 6) Принято до відомости справозданє п. Костя Паньківского з люстрації крамниці в Хотині (п. Калущ), котрого виделегував Головний Виділ «Просвіти» для провіреня стану на місци в наслідок письма Виділу краєвого; рішено повідомити Виділ краєвий о полагоджено той справі а п. Паньківскому зложено подяку. 7) На просьбу вдови по письменнику Ксенофоні Климковичу уділено їй одноразову підмогу в квоті 25 корон. 8) О. Ал. Темницький подав остаточне замкненє рахунків з Шевченківского концерту, після якого чистого доходу було 212 корон і 18 сот. Прихід розділено в той спосіб, що квоту 106 кор. і 9 сот. відступлено товариству «Руский Бол» у Львові, а 106 кор. і 9 сот. зложено на фонд стипендії ім. Шевченка. 9) На конкурє стипендійний ім. Теодора Качала вплинуло єім поданє, які з всімі прилогами відослано до о. Андрєя Качала. 10) На предложєне д-ра Т. Галіа з Черновець рішено взяти в комісову розпродаж 50 примірників єго «Домашного писаря». 11) На запрошенє Наукового Тов. а ім. Шевченка, щоби Тов. «Просвіта» взяло участь в акції всіх руских товариств в справі реформи науки руского язика в галицьких школах, рішено приступити до єї акції і виделегувати пп. д-ра К. Левичкого і К. Паньківского як заступників «Просвіти» на нараду в єї справі. 12) Принято 79 нових членів; від початку року 538.

— **Messa da Requiem** (Служба Божа за усопших) Вердіого заинтересувала собою цілий Львів. 200 співаків в хорі і 100 музикантів в оркестрі виконають разом величний твір. Для сольових партій спроваджено солістів-Італійців. Білети на нинішній концерт, який відбуде ся на сцені міського театру, розхоплено ще перед тижнем, хотий ціни підвишено у двос. Тому дирекція рішила допустити публіку на генеральну пробу по цінах, як на драми. Отже вчера відбула ся генеральна проба при битком заповненій аудиторії. Сцену перемінено в естраду, на якій на ступінях поуставлювано ряди лавок. На переді заняла місце оркестра, відтак сопрани, альти, тенори і баси в заді по обох сторонах. Солісти вступили зовсім наперед, перед оркестроу. Хори держали ся дуже добре, хотий не розвинули можливої при таким числі і потрібної сили в деяких місцях, так що оркестра крила хор. З солістів загальний подів викликала мезосопраністка Джуерині ідеально чистим та прозорим тоном так в найнижших, як і високих позициях, своїм фразованєм і деклямацією. Славний у цілім світї тенорист Марконі виявив надзвичайну умієність у відобуваню ефектів pianissim-ам; голос пригадує Вагнеровского, хотий не дорівнує ему силоу, ані металем. Про басіста Наварінього можна сказати те саме, що про мезосопраністку Джуерині. Єго тон рівнав ся найчистішим тонам віллончелі, а переходи тонів такі легкі і вирівнані, що навіть не можна було здати собі справи, що се співває бас у найнижших позициях. Недостаточною була сопраністка Уфредучі. Голос, правда, гарний, але ще не вироблений, тремоловав і заломлював ся, а місцями навіть детонував дуже нещасливо. Цілість під батутуоу капельмістра Снетрінього виішла якось мляво. Єго попередник Челябинский, за короткий час свого побуту, призвичаїв львівску публіку

до артистичного опанованя хору і оркестри, якому не дорівнає рутини Італійця. Бути може, що на нинішнім концертї всякі хиби щезнуть...

— **Тарасове сьвято.** В селі Карлові, сьвятиньского повіта, відбув ся днє 12. с. м. вечерок в честь памяти Тараса Шевченка, устроєний місцевоу читальню, якої головою є парох о. І. Курпяк. Всі точки добірної програми виконано гарно і без закиду, за що виступаючих нагороджено грімкими оплесками. На вечерку були присутні не лише селяне з Карлова, але також з сусідних сїл прибули так селяне як інтелігенція.

— **Пчільничо-огородничє Товариство в Коломиї,** як сьвітчить справозданє за минулий рік, дуже гарно розвиває ся. Найбільше старань і заслуг около єго розвитку треба признати п. Петровскому, секретарови товариства, який є єго душею. В шкільці під єго доглядом є тепер 42.049 деревець, він устроїв дводневий курс для селян і довший курс для старшої молодіжи місцевих народних шкіл. Під єго проводом відбували ся також курси для коломийского гарнізону, але військові власти з незвісних причин заборонили войкам учащати на науку. На загальних зборах товариства, які відбули ся м. м., було около 100 селян, де кождий з них одержав щєну і коробку огородничого смаровшла.

— **Міжнародна вистава пожарничих приладів** буде отворена в Берліні в другій половині мая с. р., а в днєх 6, 7. і 8. червня с. р. відбуде ся там міжнародний конгрєс пожарників. «Краєвий Союз охотничих пожарних сторожий» вислав на ту виставу і на конгрєс євого делегата. Хто з членів пожарних сторожий, так охотничих як і фахових хотів би з тим делегатом відбути подорож до Берліна, нехай зголосить ся перед 15. мая до Краєвого Союзу охотн. пожарних сторожий.

— **3 Тернополя.** Проти переведених в днєх 22. і 23. жовтня м. р. виборів до міської ради з III кола вислали міщанє протест до намісництва. На днєх прийшла через марістрат відповідь на руки першого підписаного на відклику п. Павла Чубатого, що намісництво уважало цілі перші вибори: з III кола задля наведених закидів, а з I і II ддятого, що після виборчої ординації громадської мусть ся уважати цілі вибори. Старство в Тернополи поручило перевести нові вибори в як найкоротнім часі.

— **Охорона крилатих співаків.** Днє 16. с. м. відбудуть ся у Відні збори «товариства приятелів птахів». На зборах має бути заснованє «міжнародне товариство для охорони співваючих птахів».

— **Циркова шутка перед судом.** Минулого тижня поішеували ся в цирку в Тернополи два кльовни — один з завязаними очами відгадував те, що другий ему піддавав. Нарав один з кльовнів скочив межі публіку, взяв за руку стару жидівку і запитав: «wer ist das». «Eine alte Schachtel» відповів перший серед грімких сміхів публіки. Жертва сміху обжалувала кльовнів за обиду чести, але перед самою розривоу обі сторони погодили ся. Обиджена Гітля Вассерман одержала 5 дарових білетів вступу до цирку і відступила від обжалованя.

— **В обороні прав.** Вчєра на Личаківській ул. у Львові прийшло до кровавої біятки межі львівскими робітниками і сільскими паробками, що йшли до Львова шукати роботи. Кількадесят роб тників без занятя стояли коло Личаківської рогачки і радяли над kwestію «хліба або праці», як наближило ся до них кільканацять паробків. Коли робітники дізнали ся про цілє подорожжя прибувших, кинули ся на них і палицями та кулаками прогнали їх за рогачку.

— **Ц. к. Дирекція залізниць державних у Львові** оповіщує:

В літній порі будуть переходити поміж Львовом а Брюховичами слідуєчі поїзди льокальні а іменню від 16. мая до 15. вересня включно щодєвно поїзд ч. 2255 (відїзд зі Львова о год. 5 мін. 45 рано), ч. 2256 (приїзд до Львова о год. 6 мін. 46 рано), ч. 2259 (відїзд зі Львова о год. 3 мін. 26 попол.), ч. 2262 (приїзд до Львова о год. 8 мін. 50 вечером, від 16. мая до 15. вересня тільки в неділі і сьвята поїзди), ч. 2257 (відїзд зі Львова о год. 2 мін. 15 попол.), ч. 2258 (приїзд до Львова о год. 3 мін. 14 попол.), 2260 (приїзд до Львова о год. 7 мін. 36 вечером), ч. 2261 (відїзд зі Львова о год. 7 мін. 52 вечером). — Відїзд і приїзд повисших поїздів поданий після часу середно-європейского; подрібний розклад їзди оголошено афішами.

Білети до тах поїздів льокальних можна купувати також в бюрі інформаційнім ц. к. залізниць державних (улиця Краських ч. 5 будинок дирекційний) в годинах урядових в будні днє від 8 рано до 3. попол. а в неділі і сьвята від 9. рано до 12. в полудне, а також в місцїм бюрі продажі білетів залізничних в льокалі агєнції часописий Ст. І. Соколовского, пасажа Гавсмана ч. 9 від год. 8. рано до 8. вечером. — При сій нагоді звертає ся увагу, що до сих поїздів льокальних продає ся також білети поворотні, для дорослих по 88 сотиків за 2-гу і 48

за 3-ту класу, а для дітей по 48 сот. за 2-гу, а 26 сот. за 3-ту класу. — Крім того заведено для вигоди подорожних зі Львова до Брюхович і наповорот білети по ціні 26 корон 40 сот. за 2-гу і 14 корон 40 сот. за 3-тю класу. — Білети такі мають стійність на один місяць, числячи від дня їх виставлення і упрямляють до довільної їзди всіма поїздами. — Дістати їх можна в бюрі інформації ім. ц. к. держ. залізниць за попереднім замовленням на 48 годин.

— Зложені в нашій Редакції 35 К 18 сот. кандидатами львівської учительської семінарії на пам'ятник Шевченка у Львові, передали ми за поквітованем Науковому Товариству ім. Шевченка.

Телеграми.

Прага, 15. мая. На вчорашнім засіданні міської ради бурмістр повідомив, що після урядового донесення, цісар приїде до Праги дня 13. червня. Монарх перебуде там кілька днів і буде присутній на посвяченню нового моста на Велтаві. — Опісля бурмістр поставив ріжні внесення що-до торжественного прийняття цісаря та за-

жадав на ту ціль необмеженого кредиту. Внесення ухвалено одноголосно.

Будапешт, 15. мая. В дальшій ході наради сойм ухвалив §. 2. без зміни. Додаткові внесення, щоби тайні радники і підкоморії не могли бути послані та щоби посли не могли приймати ордерів і відзначень, — відкинено по промові президента міністрів Селя, який заявив ся проти внесення.

Мадрид, 15. мая. З Севілли доносять, що тамошні огородники застрайкували і старали ся намовити до страйку всіх робітників. В сю справу вмшала ся жандармерія, з якою настала борба, причім ранено багато осіб, а 70 арештовано. Страйк ширить ся в цілій провінції.

Берлин, 15. мая. З Петербурга доносять, що в остатніх часах увязнено там около 400 робітників з ріжних фабрик. Арештовано також всіх співробітників часописий «Жизнь», «Имустру» і «Божій мирь». Крім того увязнено також писателя Максима Горького і Венгерова з сестрою. У багато студентів зроблено нічні трусениці, аби вишукати тайну революційну

друкарню. Проф. Тунгачев-Барановського по кількатижтєвій вязниці вивезено на Сибір.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. мая 1901.

При співучасті військової музики 24. п. п.
1) Катруся Bartho, перша танцерка з театру «Metropolitan», опера House в Новім Йорку. 2) The Cleos, комічна подія у воздуху. 3) Труппа Largarg, славні акробати. 4) Rigo Lajos, надворний музикант. 5) Les 5 Etoiles du Nord, данський квінтет. 6) Fantoche Parisiens Mole, парижський театр маріоветок. 7) Les 6 Romoneves, трансформаційний секстет. 8) Albany, універсальний артист. 9) Elle Florentine, костюмова субретка, яко мотиль. 10) The Klick's, сензаційна збірка комічних подій. 11) Lez Geraldinos, парижський дует.

Що дня велике представлення. В неділю і свята два представлення. Що п'ятниці High Life представлення. Білети вчасніше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвіка у Львові.

За знамениті вироби преміювані ц. к. державною медаллю.

F. MORAVUS,
Brünn, Grosser Platz,

укінчений слухач технічної школи для виробу годинників в Белі (Швайцарія), вироблює і доставляє годинники на вежі, церкві, школи, урядові будівлі, фабрики, замки, віллі і т. п. в найточнішій і фаховій виничено по найдешевших цінах. Цінники на жадане даром. Вивіз на Схід. 3-26

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просвіти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечас будинки і всі предмети движимі против огневих шкід.

«Дністер» припоручили Преосвящ. Ординарїяті Всєч. Духовенству і вірним всіх трех Епархій.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	} разом 520.406 кор. 65 сот.
Резерва премій	171.942 „ — „	
Резерва спеціальна	6.000 „ — „	
Фонд емеритальний	30.924 „ 54 „	

Тарифи «Дністра» умірковані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премій.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпшоволочно в присутності Делегата і 2 членів.

Поліси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса опадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Тереховлі, Заліццях, Городку і Богородчанях.

НА ЖИТЕ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; в таких обезпечень через «Дністер» іде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі; поліси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агенцій «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убігайте ся тільки о агенції «Дністра»

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На жите обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Дешевим і гарним дарунком

при всяких нагодах,

яко гарна прикраса комнат

Картини: Верещагіна, Шевченко в домінії і Сластьона, Шевченкова могила.

Можна дістати через адміністрацію «Руслана» в пересилкою за 1 кор. 60 сот.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1901.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейского).

поїзд		до Львова		поїзд		зі Львова	
юсп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о години				відходить о години			
1:35	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		2:08	6:30	до Станіславова, Підвакокого, Потуптор	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галапу), Гусятина		2:08	6:43	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брюхович, шод. від 16. мая до 15. вер. вк.			6:43	дв. Підзамче	
	7:45	з Янова		8:30	6:35	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		2:55	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Берлина	
	8:00	на дв. головний			9:00	до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.	
	8:10	з Лавочного (Пешту) Калуша, Яснока			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підв.	
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту, Берлина			9:42	дв. гол.	
	11:45	з Рижова, Любачова, Самбора		2:40	10:20	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	11:55	зі Станіславова (Кересмезе, Потуптор)			10:25	до Чернівців,	
	12:55	з Янова			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	1:10	зі Сколього, Калуша, Хирова а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			2:15	до Брюхович від 16. мая до 16. вересня в неділі і свята	
	3:14	з Брюхович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.			3:05	до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.	
	4:40	зі Самбора, Ворислава, Стрия			3:15	до Янова шоденно від 16. мая до 30. вер.	
2:20	5:11	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підв.			3:26	до Брюхович шод. від 16. мая до 15. вер.	
2:35	5:35	на дв. голов.			3:30	до Рижова, Хирова, Любачова	
	5:50	з Кракова		НІЧ			
1:45	5:40	з Чернівців, Іцкан		12:45	6:10	до Станіславова	
	6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова			6:20	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
НІЧ					6:30	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. цвіт. 1902 шоденно	
	7:36	з Брюхович (16. мая до 15. вер. в нед. і св.)			6:35	до Лавочного (Пешту) Калуша, Хирова	
	8:50	з Брюхович від 16. мая до 15. вересня шод.			7:10	до Тернополя, Бродів дворець головний	
	9:41	з Янова від 1. мая до 15. вер. шоденно			7:32	дв. дворєць Підзамче	
	9:20	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
8:40	9:50	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			7:52	до Брюхович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
2:31	9:40	з Чернівців, Букарешту,			9:30	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
2:15	10:20	з Лавочного (Пешту) Хирова, Калуша		2:51	10:30	до Чернівців і Іцкан	
	10:20	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підв.			11:00	до Кракова, Відня, Варшави	
	10:02	на дв. голов.			11:10	до Підволочиск, Бродів дв. голов.	
	3:12	з Підволочиск Копичинець на дв. Підзамче			11:32	дв. Підв.	
	3:35	на дворець головний			4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
					4:45	до Брюхович від 16. мая до 15. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Пера нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рівнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мин. часу львівского. — В місті видають білети їзди: Звичайні білети агенції часописий Ст. І. Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9. від 7. год. рано до 8. вечером, а білети аичайні і всіяні инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформаційне ц. к. залізниць державних (ул. Краснікх ч. 5. в подвірю, сходи П., двері ч. 52.) в урядових годинах (8-3 а в свята 9-12).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перехованя папери вартістні і дав на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі пандирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим взглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідніши зарядженя. Прийняв дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовий.